

Κατευθύνουμε τις διαδικασίες μάθησης και επιλέγουμε μορφές διδασκαλίας

Φάκελος εργασίας 4: Πέντε βασικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης

Οι πέντε μεθοδολογικές προσεγγίσεις περιγράφουν, κατά κάποιον τρόπο, πέντε ιδανικούς τύπους πλαισίων για την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

Κάθε μία από αυτές τις προσεγγίσεις επιτρέπει, ή απαιτεί, σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να αντιδρούν και να συνεργάζονται μεταξύ τους με διαφορετικούς τρόπους.

Οι προσεγγίσεις είναι τοποθετημένες σε μια κλίμακα που αρχίζει με μια κλασική μορφή δασκαλοκεντρικής εργασίας (διδασκαλία με παρουσίαση), και συνεχίζει με όλο και πιο μαθητοκεντρικές μορφές.

Δεν προτείνουμε οι δασκαλοκεντρικές μορφές να αντικατασταθούν πλήρως από μαθητοκεντρικές μορφές. Αντίθετα, θα υποστηρίξαμε ότι ένα μίγμα αυτών των μορφών είναι επαρκές, και ότι, μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να γίνει μια στροφή προς περισσότερο μαθητοκεντρικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης.

Ένας επιφανειακός θεατής μπορεί να φύγει με την εντύπωση ότι η μαθητοκεντρική εργασία σημαίνει αυξανόμενη αδράνεια από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού. Ωστόσο, αυτό δε συμβαίνει. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού αλλάζει, όπως θα εξηγηθεί λεπτομερώς, αλλά ο ρόλος του μετατοπίζεται από άμεση δράση στην τάξη σε προσεκτική προετοιμασία, υποστήριξη και επίβλεψη, και μάλλον αυξάνεται κατά τη διαδικασία παρά μειώνεται.

Οι μαθητές που είναι να μάθουν πώς να μαθαίνουν πρέπει ιδανικά να υποστηρίζονται από όλους τους/τις εκπαιδευτικούς σε όλα τα μαθήματα τους. Ένα έργο αυτού του μεγέθους υστερεί, αν περιοριστεί σε ένα νησί, για παράδειγμα, εργασιών project σε έναν ωκεανό μεθοδολογικής μονοτονίας που ατέλειωτα επαναλαμβάνεται η "διδασκαλία με παρουσίαση", καταδικάζοντας τους μαθητές σε μάθηση με παπαγαλία.

Βασικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης που παρουσιάζονται εδώ είναι:

- διδασκαλία με παρουσίαση,
- καθοδηγούμενη διερευνητική μάθηση (συζήτηση στην τάξη),
- ανοιχτή μάθηση,
- ατομική διδασκαλία,
- μάθηση μέσω εργασιών project

Μορφή διδασκαλίας και μάθησης	Δραστηριότητες	Τυπικά χαρακτηριστικά
Διδασκαλία με παρουσίαση	Αφήγηση, διάλεξη, ανάγνωση στην τάξη, αναφορά, παρουσίαση, δείχνοντας, εκθέτοντας, διδάσκοντας με παράδειγμα, επιδεικνύοντας	<ul style="list-style-type: none"> - Εγώ (ο/η εκπαιδευτικός) μπορώ να διδάξω το αντικείμενο άμεσα, σύμφωνα με τη δεδομένη κατάσταση στην τάξη, και οι αντιδράσεις των μαθητών είναι άμεσα εμφανείς. - Όλοι οι μαθητές αναμένεται να επιτύχουν τον ίδιο στόχο - κατά την ίδια χρονική περίοδο, στην ίδια αίθουσα και πλαίσιο, με την ίδια μέθοδο, και με τα ίδια μέσα. - Μεταδίδεται στους μαθητές προκαθορισμένο αντικείμενο.
Καθοδηγούμενη διερευνητική μάθηση	Διάλογος, ερωτήσεις, ώθηση, ερεθίσματα, καθοδήγηση, υποστήριξη	<ul style="list-style-type: none"> - Αλληλεπίδραση μεταξύ των παρουσιάσεων και ερεθισμάτων από τον/την εκπαιδευτικό και συνεισφορές από τους μαθητές.
Ανοιχτή μάθηση	<p>Εκπαιδευτικός: παροχή συμβουλών, διαμεσολάβηση, υποστήριξη</p> <p>Μαθητές: επιλογή, προγραμματισμός, ερωτήσεις, ανακαλύψεις, έρευνα, προσχέδια, σχεδιασμός, ανάλυση, σκέψη, διόρθωση, έλεγχος</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές μπορεί να συμμετέχουν στις αποφάσεις. - Ενδιαφέροντα, ανάγκες και πρωτοβουλίες εκ μέρους των μαθητών έχουν υψηλή προτεραιότητα. - Το μαθησιακό περιβάλλον ενθαρρύνει τις δραστηριότητες των μαθητών (ευέλικτη κατανομή των αιθουσών και του χώρου, μια ευρεία ποικιλία υλικών μάθησης, μια γωνιά για πειραματισμό, ζωγραφική, κ.λπ.). - Ανοιχτή διάταξη των πλαισίων για μάθηση. - Προσφέρεται στους μαθητές μια ποικιλία θεμάτων και υλικών προς επιλογή. - Συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά πλαίσια για μάθηση. - Ελεύθερη επιλογή δραστηριοτήτων μάθησης. - Ατομική εργασία, ή σε ζευγάρια ή σε ομάδες. - Η ανοικτή μάθηση περιλαμβάνει και ενθαρρύνει τον αυτοκαθορισμό, την προσωπική ευθύνη, την έρευνα, τον αυθορμητισμό, και τον προσανατολισμό στο πλαίσιο.

<p>Ατομική διδασκαλία</p>	<p>Εκπαιδευτικός: διάγνωση, καθοδήγηση, διδασκαλία, υποστήριξη, παροχή συμβουλών, πληροφόρηση, έλεγχος, επιτήρηση, παρακίνηση</p> <p>Μαθητές: επιλογή, τροποποίηση και ανάπτυξη προγράμματος εργασίας, ανάγνωση, επίτευξη, αναθεώρηση και αξιολόγηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Το πλαίσιο για τη διδασκαλία και τη μάθηση καθορίζεται για να καλύψει τις ανάγκες του μαθητή (όπως ορίζονται από την προηγούμενη γνώση του μαθητή, τις ικανότητες (δεξιότητες και ταλέντα), το ενδιαφέρον του, το κοινωνικό και οικογενειακό υπόβαθρο, κ.τλ.). - Βέλτιστη προσαρμογή όλων των στοιχείων της μαθησιακής διαδικασίας στις ανάγκες και τις ικανότητες του κάθε μαθητή, δηλαδή, των απαιτήσεων, των στόχων, των διαδικασιών, των μεθόδων, του χρόνου, των μέσων και βοηθημάτων (πολυδιάστατες προδιαγραφές). - Διδακτικό υλικό, υποστήριξη από τα μέσα ενημέρωσης (υπολογιστές, λογισμικό μάθησης, video clips, φύλλα εργασίας, υποδείγματα, εικόνες για τους μαθητές, βιβλία, κ.λπ.). - Η ατομική μάθηση ενθαρρύνει την αποδοτικότητα, την οικονομία χρόνου και προσπάθειας, μια συστηματική προσέγγιση, την ανεξαρτησία του μυαλού και την προσωπική ευθύνη.
----------------------------------	--	---

<p>Μάθηση μέσω εργασιών project</p>	<p>Εκπαιδευτικός: διαμεσολάβηση, παρατήρηση, παροχή συμβουλών, παροχή κινήτρων, υποστήριξη, οργάνωση, συντονισμός Μαθητές: καθορισμός στόχων, συνεργασία, προγραμματισμός, συζητήσεις, αμοιβαία συμφωνία, συλλογή δεδομένων και πληροφοριών, ερωτήσεις, εφαρμογή, μελέτες, πειράματα, δοκιμές, τροποποίηση, σχεδιασμός, δημιουργικότητα, παραγωγή, έλεγχος, αξιολόγηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Τα κοινά ενδιαφέροντα, οι ανησυχίες και οι στόχοι των μαθητών είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιλογή του θέματος, της προσέγγισης, και των εργασιών. - Ένα (πολύπλοκο) πραγματικό πρόβλημα, από την πραγματική ζωή, όπως το αντιλαμβάνονται οι μαθητές, αγόρια και κορίτσια, χρησιμεύει ως σημείο εκκίνησης. - Προτεραιότητα δίνεται στην παραγωγή αποτελεσμάτων και σε μια διεπιστημονική (διαθεματική) προσέγγιση. - Οι μαθητές ενθαρρύνονται να αξιοποιούν την προσωπική τους εμπειρία, η μάθηση συνδέεται με την πράξη στην πραγματική ζωή. - Μακροχρόνια “επιχείρηση” η οποία περνά μέσα από μια τυπική σειρά σταδίων και φάσεων (πρωτοβουλία - εκτίμηση των ενδιαφερόντων και των αναγκών - απόφαση σχετικά με τους στόχους - ορισμός των ορίων, δηλαδή, αποκλεισμό στόχων που δεν μπορούν να επιτευχθούν - προσχέδιο του project, προγραμματισμός - τελικό χρονοδιάγραμμα, εκτέλεση, αναθεώρηση και πρόβλεψη των δραστηριοτήτων που θα ακολουθήσουν μετά το project, έλεγχος και τελειοποίηση, αξιολόγηση). - Καταμερισμός και ανάθεση εργασιών: ατομική εργασία, σε ζευγάρια, σε μικρές και μεγάλες ομάδες- συνεργασία. - Οι μαθητές επισκέπτονται χώρους έξω από το σχολείο, και συμβουλευονται τους γονείς τους ή / και εμπειρογνώμονες. - Η εργασία μέσω project ενθαρρύνει την ανεξαρτησία του νου και τη μάθηση μέσα από ανακάλυψη, προσωπική και πρακτική εμπειρία, και κοινωνική αλληλεπίδραση με άλλους. - Η διδασκαλία και η μάθηση ενθαρρύνουν τους μαθητές να αναλάβουν δράση.
--	---	---